

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Værker i tolv bind 3-7: Komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 3-7: Komedier", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 3-7: Komedier*, udg. af F. J. Billeskov Jansen , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 5. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-holb07val-shoot-idm140607952873024.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 3-7: Komedier

Nye-Aars Prologus Indledning

Det var det unge teater i Lille Grønnegade meget om at gøre, at Medlemmer af Kongehuset af og til overværede dets Forestillinger. 1723 blev som en lille Tryksag udgivet nedenstaaende Nytaarsprolog, som synes forberedt til et Besøg af Frederik IV i Teatret i Begyndelsen af 1723. Det er usikkert, om Besøget fandt Sted, eller om Kongen overhovedet kom i Teatret. Derimod er det sikkert, at Truppen optraadte paa Slottet 15. Januar, 9. Februar og 30. November 1723, samt 23. Februar 1724. Mercurius' Replik godtgør, at vi ikke er paa Slottet, men i det jævne Komediehus, samt at Kongen formentlig ikke er til Stede. Thalias Tale retter sig først og længst til Rigets Indbyggere, men slutter med direkte Henvendelse til Kongen. Titelbladet giver Indtryk af, at hele Truppen medvirker; der er da ogsaa 10 Roller i denne dramatiske Prolog. Men blandt Underskriverne mangler Lederen, Montaigu, samt de kvindelige Medlemmer af Banden. Vi har Eksempler paa, at Montaigu henvendte sig direkte, og i franske Skrivelser, til Majestæten. Det er sandsynligt, at det lille Tryk er en beskeden Henvendelse fra det øvrige mandlige Personale ved Nytaaret til Kongen. Den kan være en Meddelelse om en Nytaarsforestilling, hvor man havde haabet paa Kongens Nærværelse.

Skønt Holberg ikke har optaget dette lille Lejlighedsstykke i sine Skrifter, er det uden Tvivl i alt væsentligt fra hans Pen. Man vil genkende adskilligt heri i Just Justesens samtidige Betænkning over Komedier, som er trykt i dette Bind. Mars, som ikke bruger de fornemme Aleksandri 434 nere, men de folkelige 4- og 3-Fodsjamber, har en Række Vers fælles med Epilogen til Ulysses von Ithacia (se Bind IV, S. 407). Sganarells derpaa følgende Replik: »Hvis ene slige Skue-Spil etc.« findes i Prosaomskrivning i Forspillet til Uden Hoved og Hale (se Bind V, S. 132). Apollo benytter Holbergs Critique over Peder Paars: »Som bitter Medicin etc.« (se Bind II, S. 364).

Litteratur. Holbergs Komedier udgivne af Julius Martensen, IV, 1898, S. 7 ff. - Eiler Nystrøm: Den danske Komadies Oprindelse, 1918, S. 111 ff.